

Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev februar 2020

Skjønnlitteratur for barn og ungdom

Jiknon II

Nordsamisk utgave av Frost II. Elsa ble født med magiske evner. I forrige film fryktet hun at kreftene hennes var for sterke, men nå er hun redd for at de ikke er sterke nok. Elsa hører en merkelig lyd fra nord som kaller på henne, og sammen med Anna, Kristoffer, Olaf og Sven legger hun ut på en farlig og eventyrlig reise dypt inn i skogen for å finne sannheten om Elsas evner og om et gammelt mysterium i kongeriket. Fortellingen er basert på Disneys animasjonsfilm Frost 2. For aldersgruppen 6-11 år. ISBN: 9788242966650. Egmont, 2020. 62 s. Innb. 99,- Også gitt ut i lulesamisk og sørsamisk utgave.

Lulesamisk: Jiegunum II. ISBN: 978-82-429-6664-3. Egmont, 2020. 62 s. Innb. 99,-

Sørsamisk: Jiengene II. ISBN: 9788242966636. Egmont, 2020. 62 s. Innb. 99,-

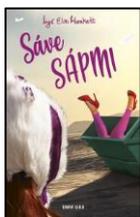
Paul Owen Lewis: Tsuobbunejtsusj

Oversettelse til lulesamisk av Lewis' Frog girl (2001). Når frosker plutselig forsvinner fra en innsjø bak en landsby på nordvestkysten av Stillehavet, våkner en vulkan i nærheten og en indianerjente blir kalt til et farlig oppdrag. Jenta kommer til en spektakulær verden under sjøen, og blir avhørt av «Bestemor» om «barna hennes» som forsvinner. Hvem er denne mystiske gamle kvinnen? Og hva vil skje hvis barna hennes ikke blir returnert? Boka er inspirert av de rike mytiske tradisjonene fra Haida, Tlingit og andre urfolk ved Stillehavskysten, hvis historier ofte forteller om individer som på mystisk vis havner inn i parallelle verdener bebodd av dyr i menneskelig form. ISBN: 978-82-7943-200-5. Arran, 2020. 29 s. Heftet. 100,-

Mov mubpie gærja

Samling med rim og regler, sang og leker, sagn og eventyr på sørsamisk. Noe er helt nytt, noe er kjent fra før. De fleste av tekstene er skrevet av Anna Sparrok og Johan Martin Stenfell. Illustrert av Katarina Blind. Anna Sparrok Katarina Blind og Anna Liisa Jåma har vært redaksjonskomite. Til slutt i boka følger en del med kilder og forklaringer til tekstene på norsk. ISBN: 978-82-93402-09-1. Gielem nastedh, 2019. 66 s. Innb. 150,-

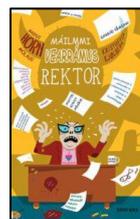
Ingá Elin Marakatt: Sáve Sápmi

Roman på nordsamisk for barn og ungdom hvor tradisjonelt samisk leveste møter den moderne tida. Romanen handler om 12 år og 13 år gamle Sáve og Nils som bor i Adevuopmi utenfor Karesuando. Plutselig er ingenting slik som det pleier å være. Sáves mor mister jobben sin kommunen. Jerven kommer inn i reinflokken og dreper rein. Det begynner å sne i så store mengder at reinen ikke klarer å finne mat. Hvordan skal de klare seg over vinteren? Sáves mor, Ellen Marizza,, er på sosiale medier hele tiden, og snart har bloggingen overtatt hele livet hennes. Sáve ønsker at alt skal bli slik som det brukte å være før, men det blir bare verre. ISBN: 978-82-329-0175-3. Davvi girji, 2020. 176 s. Heftet. 210,-

Bobbie Peers: Luridiumsuola

Nordsamisk oversettelse av den første boka i serien om William Wenton – Luridiumstyven (2015) skrevet av Bobbie Peers. William, som er verdens beste kodeknekker, har alltid lurt på hvorfor familien hans har dekknavn. Og hvorfor bestefar forsvant sporløst for åtte år siden. Men det er først når han løser Umuligheten, verdens vanskeligste kode, at han sakte, men sikkert skjønner at han er i stor fare. Og at det haster med å finne bestefar. For aldersgruppen 9-13 år. ISBN: 978-82-329-0128-9. Davvi girji, 2019. 232 s. Innb. 249,-

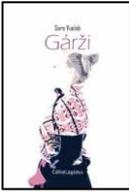
Marius Horn Molaug: Máilmmi vearrámus rektor

Nordsamisk oversettelse av Verdens verste rektor (2017), en humoristisk roman for aldersgruppen 7-13 år. Ruben kan ikke svømme. Svømmedagen nærmer seg, og det er Rubens siste sjanse til å ta svømmeknappen. Da må han svømme 25 meter og dykke ned til bunnen av bassenget, og attpåtil redde rektor. Ruben risikerer å drukne for å redde verdens verste rektor. Selv om det hadde vært bra å bli kvitt ham, så hadde det vært en fordel å overleve selv. Derfor legger Ruben og bestevennen Kent en plan for hvordan de kan få stoppet svømmedagen. De gjør mange elleville forsøk og påfunn, men klokka tikker og snart er svømmedagen der. ISBN: 978-82-329-0169-2. Davvi girji, 2020. 101 s. 249,-

Laila Stien: Laara j̄ih skovtereniejte

Sørsamisk oversettelse av Laila Stiens Ei jente på scooter (1999). Lasse drømmer om Elin, den søtteste jenta han vet. Han drømmer om at Ranne, valpen hans, skal bli en flink gjeterhund. Og han drømmer om å ha en stor reinflokk når han blir voksen. Lasse er bare 16 år, så ennå vet han ikke hvor mange av drømmene som kommer til å gå i oppfyllelse. For aldersgruppen 9-16 år. ISBN: 978-82-93402-37-4. Gielem nastedh, 2020. 63 s. Heftet. 100.-

Sara Vuolab: Gárži

Diktsamlingen Gárži (trangt) har psykiske vansker og sykdom som tema. Diktene er skrevet på nordsamisk. Lengselen etter noe antydes i diktene. Også kjærlighet og mellom menneskelig forhold finnes i tekstene. Tap, utelatelse, starte eller reise er temaer som utforskes fra ulike perspektiver. Mat, slanking og spiseforstyrrelser nevnes som kommentar til nevnte temaer. ISBN: 978-8282-6333-9-0. ČálliidLágádus, 2019. 95 s. Innb. 225.-

Ann-Helén Laestadius: Mieli kotiin

Hitta hem (2012), fjerde og siste bok i Ann-Helén Laestadius sin serie om Agnes og Henrik, i finsk oversettelse. Det er sommerferie og for første gang skal Henrik besøke Agnes i Solna. Kommer han til å passe inn her og kan han tenke seg en framtid der sammen med Agnes? Hun er full av forventninger, men besøket blir ikke helt slik hun hadde tenkt seg. For aldersgruppen 12-15 år. ISBN: 9789526841373. Kieletär Inari, 2019. 269 s. Heftet. 303.-

Ann-Helén Laestadius: Kukaan muu ei ole niin kuin sinä

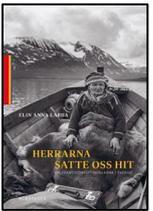
Tredje bok om Agnes og Henrik – Ingen annan är som du (2011) i finsk oversettelse. Det har gått et år siden Agnes forlot Soppero. Agnes er nå 15 år og det er slutt mellom Agnes og Henrik. Hun sørger fortsatt. Har han funnet en ny? Agnes vet ikke. Hun er på tur opp til Soppero for å hilse på besteforeldrene. Beregnet for aldersgruppen 12-15 år. ISBN: 9789526841366. Kieletär Inari, 2019. 272 s. 303.-

Faglitteratur

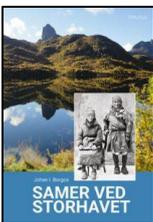
Per Lars Tonstad: Ole Henrik Magga – kamp og kompromiss

Ole Henrik Magga er en av våre mest betydningsfulle politiske profiler, blant annet som det norske Sametingets første president. Han har levd et rikt liv i samepolitikkenes tjeneste, som språkforsker og som forkjemper for urfolks rettigheter, blant annet i FN. I samtaler med forfatter Per Lars Tonstad ser han tilbake på sitt liv, på oppveksten hos sine besteforeldre på et småbruk langt inne på Finnmarksvidda, på tiden ved internatskolen der fornorskningspolitikken forbød elevene å snakke samisk – og på den urolige, men grensesprengende tiden rundt Alta-aksjonen, der det samiske folkets interesser endelig kom på dagsordenen. ISBN: 9788253040936. Pax, 2020. 278 s. Innb. 369.-

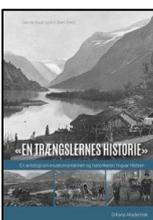
Elin Anna Labba: Herrarna satte oss hit – om tvångsförflyttningarna i Sverige

For hundre år siden begynte tvangsflyttingene av reindriftssamer i Sverige. Elin Anna Labba har gitt ut bok som forteller denne historien gjennom de tvangsflyttede sine øyne. Hun har samlet beretninger, foto, brev og joiketekster. Det er tidsperioden fra 1919, da den nye reinbeitekonvensjonen trådte i kraft, til 1932. Labba følger 8 familier som ble tvunget til å flytte. Boka har svensk tekst. ISBN: 978-91-1-310168-2. Norstedts, 2020. 190 s. Innb.

Johan I. Borgos: Samer ved storhavet

Hva kjennetegner den samiske befolkningen vest for Tjeldsundet? Denne boka gir et bilde av ei tallrik folkegruppe med en dynamisk og tilpasningsdyktig kultur, enten kildene kaller dem fjellsamer, markesamer eller sjøsamer. Næringene deres omfatter alt fra tamreindrift og havfiske til duodji, båtbygging, gårdsdrift og smedarbeid, og ikke minst handel med norske naboer. Boka har en temadel om levesett og kulturhistorie, en områdedel som forteller om nesten tusen samiske par som levde på øyene fra 1600 til 1820, og en slektsdel med famileregister for den samiske folkegruppa fra 1600 til 1820. De to siste delene vil være nyttige hjelpemidler for alle som leiter etter samiske slektsrøtter i en periode med vanskelig tilgjengelige kilder. ISBN: 978-82-8104-393-0. Orkana, 2020. Kr 399,-

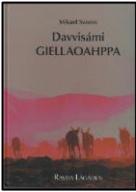
«En Trængslernes Historie» – en antologi om museumsmannen og historikeren Yngvar Nielsen

Yngvar Nielsen var en sentral og omstridt figur i norsk kulturvitenskap og politikk fra 1870-tallet og frem til sin død i 1916. Han var utdannet historiker, og ble professor i etnografi og geografi. I nesten 40 år var han bestyrer ved Etnografisk Museum ved universitetet i hovedstaden. Yngvar Nielsen bedrev strategisk historieskriving, og han ordnet det norske folk og andre folkeslag hierarkisk. Inneholder blant annet bidrag av Steinar Pedersen: En norsk åndshøvding og samene, Sverre Fjellheim: Når en professors teori blir en samisk tragedie og Leif Pærel: «At der endnu var meget at redde» Yngvar Nielsen og innsamlingen av samisk kulturarv. ISBN: 978-82-8104-399-2. Orkana, 2020.

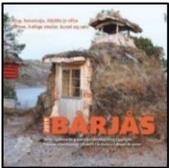
Kåre Sundelin: Samernas och Samelands historia – källforskning 2016–2020

Bok som beskriver Nord-Sverige i middelalderen, da staten og kirka begynte å interessere seg for samene med hensyn til skatt, land og kristning. Fra 1600-tallet, når koloniseringen av Norrland begynte, kom nybyggerne til å innvirke på samene og det samiske samfunnet. Boka gir innblikk i samenes og nybyggernes livsvilkår fra den tid og fram til i dag med høyesterettsdommen i Girjasmålet. Svensk tekst. ISBN: On Line forl.: , 2020. 98 s. Heftet. 220.-

Mikael Svonni: Davvisámi giellaoahppa

Den første større grammatikken som er gitt ut på nordsamisk som tar for seg nordsamiske lyder, former og setninger, og hvor orddanning er en viktig del. Denne boka bygger på *Davvisámejiella – sánit ja cealkagat* (Svonni 2015). Denne grammatikken er tiltenkt til de studentene som leser nordsamisk som morsmål på universitetet. Mikael Svonni er professor i samiske språk ved Norges arktiske universitet i Tromsø. ISBN: 9789198279641. Ravda lágádus, 2019. 277 s. Innb. 417.-

Bårjås 2019 – Bivo, bassesaje, dájdda ja silba/Varme, hellige steder, kunst og sølv

Bårjås 2019 inneholder 9 artikler om forskjellige temaer i tillegg til forordet skrevet av Oddmund Andersen, Sven-Roald Nystø og Ragnhild Lien Rahka. De fleste artiklene har parallelltekst på norsk og lulesamisk. Blant artiklene finner vi: Harrieth Aira: Samenes vinterbekledning; Marit Myrvoll: Samiske hellige fjell – en glemt kulturarv?; Sander Andersen og Linda Jessen: Tjubuk – samenes campingvogn og Ragnhild Lien Rahka: Fremveksten av lulesamisk

koftesølv. Bårjås er et populærvitenskapelig tidsskrift som utgis en gang i året av Árran – lulesamisk senter. ISBN: 978-82-7943-079-7. Báhko, 2019. 92 s. Heftet. 200.-

Maanaj gaavhtan – Mánáj diehti – Unna olbmožiid dihtii – med tanke på barna

Sametinget har i forbindelse med barnehageprosjektet SÁMOS utgitt boka Maanaj gaavhtan/Mánáj diehti/Unna olbmožiid dihte/Med tanke på barna. Bøkene er tenkt for barnehagepersonell. Teksten er på sørsamisk, lulesamisk, nordsamisk og norsk. Forfatterne av boka ønsker å utvikle en egen pedagogikk for de samiske barnehagene basert på tradisjonell samisk filosofi, samiske verdier og kunnskap. Asta Balto,

Anne Ingebjørg Svineng Kuhmunen, Gurdrun Kuhmunen og Carina Sarri er bidragsyttere til denne boka som først og fremst er tiltenkt barnehagepersonell. Boka sendes gratis til barnehager. Andre interesserte kan kjøpe boka. ISBN: 978-82-91200-33-0. Sametinget, 2019. 96 s. Innbundet.

Mer informasjon om utgivelsene finnes på: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Vennlig hilsen -Dearvvuodaguin

Edel Olsen
Rådgiver
Samisk bibliotektjeneste
Troms fylkesbibliotek
Troms og Finnmark fylkeskommune fylkeskommune